

Epinfo

Egészségügyi tanácsok kanyarójárvány által érintett területre utazóknak	85
Tájékoztatás szakmai rendezvényről	88
Fertőző betegségek adatai	90

Epidemiológiai Információs Hetilap

HAZAI INFORMÁCIÓ

EGÉSZSÉGÜGYI TANÁCSOK KANYARÓJÁRVÁNY ÁLTAL ÉRINTETT TERÜLETRE UTAZÓKNAK (2017. MÁRCIUS 10.)

Előzmények

A romániai kanyarójárvány során 2016. január 1. és 2017. február 17. között **a kanyaró megbetegedések száma 3 071 volt**, 16 beteg halt meg. Az elmúlt években Európa több országában is jelentettek kanyarójárványokat, de mivel ezek nem közvetlen szomszédságban voltak hazánkkal, kevésbé keltették fel a közvélemény és a járványügyi szakemberek érdeklődését.

A kanyaróról

A kanyaró vírusos fertőző betegség, mely igen könnyen terjed egyik emberről a másikra cseppfertőzéssel. 9-10 napos lappangási idő után láz, köhögés, hurut és kötőhártya-gyulladás a kezdeti tünetek. Pár nap múlva a fül mögött, majd az arcon és az egész testen végigvonuló kiütések lépnek fel. A kiütések élénkvörösek, majd barnás színre változnak. A kanyaró a hurutos tünetek megjelenése előtt már fertőz, egészen a kiütések elhalványodásáig. Leggyakoribb szövődménye a középfül- és tüdőgyulladás, de agyvelőgyulladás is kialakulhat.

A kanyaró elleni oltás

Háromkomponensű oltóanyag van jelenleg forgalomban, ami a kanyarón kívül a rubeola és a mumpsz betegség elleni gyengített vírusokat is tartalmazza. Az oltás után, a 8-28. nap között oltási betegség léphet fel. Az oltás nem adható 9 hónapos kor alattiaknak, várandósoknak és immunhiányosoknak. **A védettség kialakulásához az oltás beadásától számított 14 nap szükséges.**

Aki 1969 előtt született, az a magyarországi oltási rend szerint még nem kapott életkorhoz kötött, kötelező, kanyaró elleni oltást. Ha már átesett a betegségen, életre szóló védettsége van. Az 1989/1990-es tanévben vezették be a 6. osztályba járó gyermekek (általában 11 évesek) emlékeztető oltását, azaz **aki 1978-ban született, már két oltást kapott.** Az első oltást követően az oltottak 93-94%-a, a második után az oltottak 97-99%-a védett.

Kiknek javasolt kanyaró elleni védőoltás járványos területre utazás előtt?

Akik Romániába, olyan családokhoz utaznak, ahol kisgyermek van, érdeklődjenek, hogy a családban előfordult-e kanyarós megbetegedés a közelmúltban. Hasonlóan a „határok nélkül” iskolai program keretében Erdélybe utazóknak is előzetes tájékozódás javasolt.

Ha ismert a kanyaró veszélye:

- 15 hónapos kor alattiaknak nem javasolt az utazás. Ha halaszthatatlan az utazás, előre lehet hozni a 15 hónapos korban esedékes oltást. Ha 9-12 hónapos kor között történik az első MMR oltás, ezt 15 hónapos korban meg kell ismételni. A védőoltás előre hozásával kapcsolatban keresse fel a gyermek házi orvosát, és kövesse az orvos utasításait!
- Az 1978 után születettek a hazai előírások szerint csaknem kivétel nélkül két oltásban részesültek, mert 1989-ben, amikor az újraoltást bevezették, ők már 11 évesek voltak. Ezért esetükben nem szükséges újabb oltás.
- Az 1969 és 1978 között születetteket a hazai előírások szerint legalább egy védőoltásban kellett részesíteni. Az e korcsoportba tartozók akkor oltandók, ha magas a fertőződés kockázata (pl. ismert kanyarós beteg van a környezetben, gyakran tervez utazást Romániába).

- az 1969 előtt született személyek döntő többsége természetes átvészelttség révén védett a kanyaróval szemben. Ha az utazó biztos abban, hogy nem volt kanyarós és kéri a védőoltást, akkor javasolt beoltani.

A fertőződés kockázatát egyéb módon is lehet csökkenteni: kerülendő a zsúfolt helyek látogatása [bevásárlóközpont, több helyről összeseregülő családi találkozók (keresztelő, locsolkodás, stb.)], illetve javasolt a légúti és kézhigiénés szabályok betartása.

Fontos továbbá, hogy lázas, légúti tünetek jelentkezése esetén maradjanak otthon, ne menjenek közösségbe, hogy ne fertőzhessenek meg másokat.

Kinek nem javasolt az utazás?

1. Az 1969 előtt született, kanyarón át nem esett, immunhiányos állapotú személyeknek (daganatos betegség miatt kezeltek, transzplantáltak, biológiai terápiás kezelés alatt álló személyek, amennyiben védettségük nem tisztázott);
2. Várandósok számára, akik nem rendelkeznek két védőoltással;
3. 15 hónaposnál fiatalabbak, akiknél már nincs idő a védőoltás beadására (legalább egy hónap az utazás előtt).

Hol lehet az oltást kérni?

Az oltóanyagot a házi orvos vényre felírhatja, mely ezt követően a gyógyszerertárban kiváltható. Ez esetben az oltóanyagot a házi orvos adja be.

Kanyaró elleni védőoltás az utazókat ellátó oltóhelyeken, valamint az OEK Utazás- egészségügyi és Oltóközpontjában is kérhető. További információk: www.utazaselott.hu, www.oek.hu - Nemzetközi oltóközpont.

TÁJÉKOZTATÁS SZAKMAI RENDEZVÉNYRŐL**MEGHÍVÓ**

**a Magyar Zoonózis Társaság és a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági
Hivatal közös rendezvényére,**

a Rudnai-Kemenes Tudományos Ülésre.

Ülés időpontja: 2017. április 25. (kedd) 10 óra

Ülés helye: 1097 Budapest, Nagyvárad tér 2., Fodor terem

PROGRAM

Megnyitó – Dr. Melles Márta, az MZT elnöke

Tudományos ülés I. - Madárinfluenza

Üléseelnök: Prof. Dr. Fodor László, Dr. Szabó Enikő

- **A hazai madárinfluenza-járvány tapasztalatai**
Előadó: Dr. Bognár Lajos országos főállatorvos, h. államtitkár
- **Madárinfluenza-vírusok human közegészségügyi hatásai**
Előadó: Dr. Jankovics István főorvos
- **Hazai influenza védőoltási kampányok eredményei,
tapasztalatai**
Előadó: Dr. Molnár Zsuzsanna főorvos

A MAGYAR ZOONÓZIS TÁRSASÁG KÖZGYŰLÉSE: 11.00 órakor**Határozatképtelenség esetén megismételt Közgyűlés: 11.15 órakor****Napirend:**

- **Elnökségi beszámoló**
(szakmai munka, gazdasági beszámoló, kérdések, szavazás)
- **Választás**

Szünet**Tudományos ülés II. - Hepatitis E**

Üléselnök: Dr. Ócsai Lajos, Prof. Dr. Tuboly Sándor

- **A Hepatitis E vírus okozta fertőzés közegészségügyi-
járványügyi jelentősége**
Előadó: Dr. Csohán Ágnes osztályvezető főorvos
- **Hepatitis E vírus okozta fertőzés állategészségügyi és
élelmiszer-biztonsági jelentősége**
Előadó: Dr. Forgach Petra adjunktus /UNIVET/
- **Koszorúzás: 100 éve született Rudnai Ottó**
„C” épület I. emelet

HAZAI JÁRVÁNYÜGYI HELYZET ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

Az Országos Szakmai Információs Rendszer Járványügyi Szakrendszerének Fertőzőbeteg-jelentő alrendszerét kiszolgáló **statisztikai** funkcionalitásnak az **évváltás óta fennálló hibája** miatt a heti jelentés alapját képző táblázatok nem a programozott eljárásrend alapján készültek el, így azok nem kerülnek publikálásra.

Az adatbázis célzott lekérdezése révén kapott adatok szerint, a **2017. március 6-12.** közötti időszakban bejelentett fertőző megbetegedések alapján az ország járványügyi helyzete az alábbiakban foglalható össze:

Az **enterális bakteriális fertőző betegségek** járványügyi helyzete ezen a héten is kedvezően alakult: a **campylobacteriosis** megbetegedések száma (94) ötödével csökkent az előző hetihez képest és kb. fele volt az előző év azonos időszakában jelentettnek. Kevesebb **salmonellosis** (40) került a nyilvántartásba, mint a 9. héten (54), az esetek száma csak kismértékben haladta meg az előző év azonos hetében regisztráltat.

A **rotavírus-gastroenteritisek** száma (164) harmadával csökkent az előző hetihez viszonyítva. A legtöbb megbetegedés Hajdú-Bihar (46) és Békés (22) megyében került a nyilvántartásba.

A héten **egy új közösségi gastroenteritis-járványt** jelentettek, egy **Pest megyei** szociális otthonban a 38 exponált közül három gyermek rotavírus-gastroenteritisben betegedett meg.

E jelentés írásakor érkezett az értesítés egy tömeges méretű eseményről: **Csongrád megyében**, egy **sportrendezvény** azonos étteremben étkező résztvevői (155 fő, gyerekek és kísérőik) között 2017. március 11-én délután és éjszaka enterális tünetek, hasmenés, hasi görcsök jelentkeztek. A betegek általános állapota nem volt súlyos, ezért orvoshoz senki sem fordult. Az előzetes adatok szerint **118** fő betegedett meg, többségük 7-10 éves gyermek. A gyanúsított étel a 11-én ebédre fogyasztott tarhonyás hús. A járványügyi és az élelmiszerlánc-biztonsági vizsgálatok folyamatban vannak.

Az **akut vírushepatitis** megbetegedések száma a múlt heti 21-ről **kilencre** csökkent. Közülük kettőt **hepatitis A vírus**, négyet **hepatitis E vírus** okozott, **egy** betegnél **hepatitis C vírus** volt a kórokozó.

A **légtúti fertőző betegségek** közül a **scarlatina** megbetegedések száma negyedével emelkedett, 120-ról 148-ra, így a megbetegedések száma azonos volt a 8. héten jelentettel. A **varicella** megbetegedések száma (1 101) gyakorlatilag nem változott az előző héten regisztrálthoz (1 087) viszonyítva.

Az **idegrendszeri fertőző betegségek** közül **hét meningitis purulenta** megbetegedést regisztráltak, melyek közül **három** kórokozója **Streptococcus pyogenes** volt, **egy** **Neisseria meningitidis** okozott. **Egy** ismeretlen etiológiájú **meningitis serosa** megbetegedés került a nyilvántartásba. **Encephalitis infectiosa** megbetegedésről nem érkezett jelentés.

***

Az Országos Szakmai Információs Rendszer Járványügyi Szakrendszerének Fertőzőbeteg-jelentő alrendszerét kiszolgáló **statisztikai** funkcionalitásnak az **évváltás óta fennálló hibája** miatt a heti jelentés alapját képező táblázatok nem a programozott eljárásrend alapján készültek el, így azok nem kerülnek publikálásra.

Az adatbázis célzott lekérdezése révén kapott adatok szerint, a **2017. március 13-19.** közötti **négy munkanapos** időszakban a bejelentett fertőző megbetegedések száma meghaladta ugyan az előző, öt munkanapos héten regisztráltakat, mindez azonban annak köszönhető, hogy az adatbázis 10. héten történt éves zárása miatt lényegesen rövidebb idő állt rendelkezésre a heti adatok rögzítésére, így ezek pótlására a 11. héten került sor. Az ország járványügyi helyzetének 11. heti megítélésekor a január 1-je óta bejelentett adatokat vettünk figyelembe.

Az **enterális bakteriális fertőző betegségek** közül a **campylobacteriosis** megbetegedések száma (1 306) az év első tizenegy hetében negyedével volt kevesebb az előző év azonos időszakában. A **salmonellosisok** ez évi kumulatív száma (818) 15%-kal haladta meg az előző év azonos időszakában regisztráltakat.

Az év során regisztrált **rotavírus-gastroenteritisek** száma (1 844) kétharmadával volt több, mint az előző év azonos időszakában nyilvántartásba került esetszám (1120). A megbetegedések 39%-át Hajdú-Bihar (52) és Csongrád (48) megyében rögzítették.

A héten **két új közösségi gastroenteritis-járványt** jelentettek, egy tömeges méretű volt.

Baranya megyében, egy idősoththonban március 3-10. között **35 fő** (23 gondozott és 12 dolgozó) betegedett meg hasmenés és hányás tüneteivel. A tünetek egy-két nap alatt megszűntek. Kórházi ápolás nem vált szükségessé. Az expozíciónak 131 fő (85 gondozott, 46 dolgozó) volt kitéve. Négy székletminta közül egy esetben **calicivírus** jelenlétét igazolták. A kórokozó kontakt úton terjedt.

Egy Heves megyei idősek otthonában március 8-14. között **kilenc fő** (nyolc gondozott, egy dolgozó) enterális megbetegedését észlelték. Tüneteik: hányinger, hányás, hasmenés. A betegek pár nap alatt tünetmentessé váltak. Kórházba nem került senki. Az exponáltak száma 129 fő (86 gondozott, 43 dolgozó). Egy székletminta vizsgálata folyamatban van. A kórokozó kontakt úton terjedt.

A héten **14 akut vírushepatitist** jelentettek, közülük hat megbetegedést **hepatitis A vírus** okozott. Négy eset háttérében **hepatitis B**, kettő esetében **hepatitis E vírust** azonosítottak.

A **légúti fertőző betegségek** közül a **scarlatina** járványügyi helyzete kedvezőtlenebb volt, mint az előző év azonos időszakában. A megbetegedések száma (1565) közel negyedével volt több, mint a tavalyi év első 11 hetében. A **varicella** esetek száma az előző év azonos időszakához viszonyítva alig változott. A **védőoltással megelőzhető fertőző betegségek** körében egy háromhónapos - koránál fogva oltatlan - csecsemő **rubeola-gyanúját** jelentették. A virológiai vizsgálatok folyamatban vannak. **A kanyaró bejelentésekkel kapcsolatban lásd a kiemelt járványügyi események összefoglalóját.**

Az **idegrendszeri fertőző betegségek** közül **öt purulens meningitist** regisztráltak, melyek közül **kettő** kórokozója ismert: egyet-egyet **Streptococcus pyogenes** illetve **Streptococcus pneumoniae** okozott. A nyilvántartásba került **hat meningitis serosa** megbetegedés etiológiája még nem tisztázott.

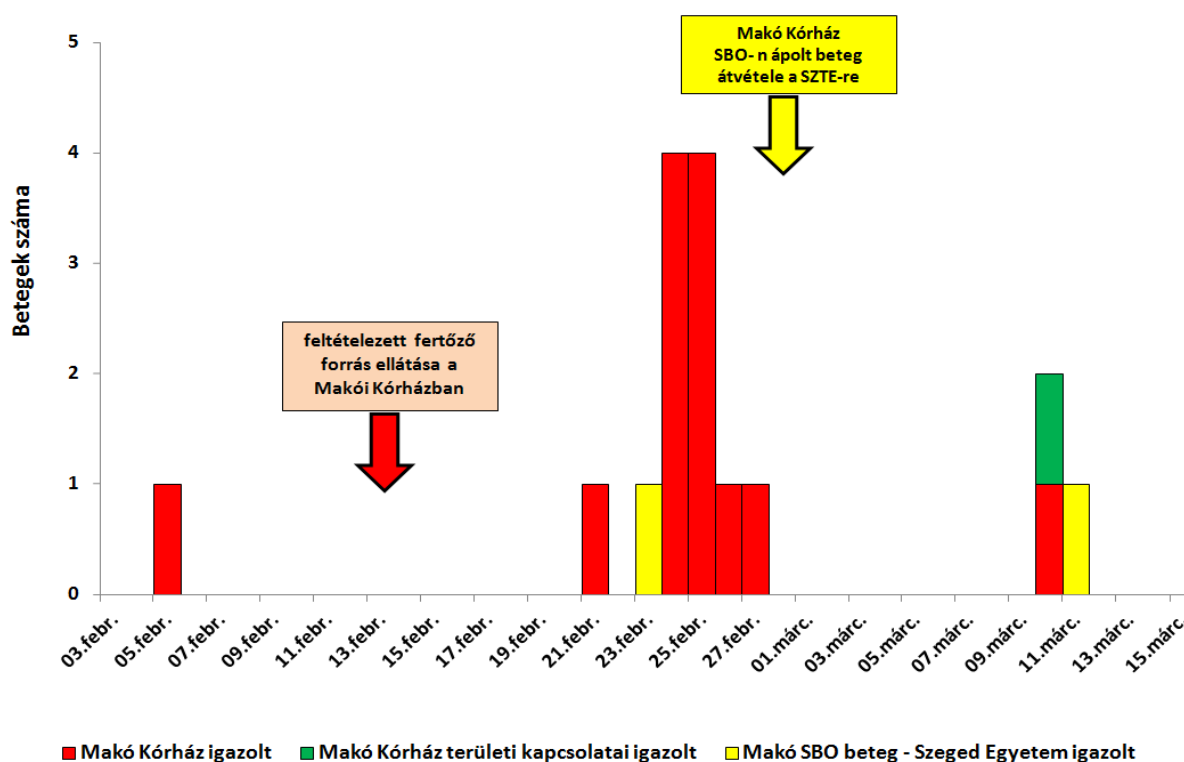

Kiemelt járványügyi események

Kanyarójárvány Csongrád megyében

A Makói Kórházból kiinduló kanyarójárvánnyal kapcsolatban március 24-én az alábbi információk állnak rendelkezésre: A Makói Kórház Sürgősségi betegellátó osztályán február 13-án, majd más egységekben február 14-én kivizsgáláson megfordult **fertőző forrás**nál február 5-én kezdődtek a betegség első tünetei. A Makói Kórház dolgozóinak **első hulláma február 21-27. között** betegedett meg. **Egy következő hullámban egy dolgozónál** jelentkeztek a tünetek március 10-én. Az egyik egészségügyi dolgozó **lakóhelyi kontaktja is március 10-én** betegedett meg igazoltan kanyaróban (ábra zöld színű oszlop).

Csongrád megyei kanyarójárványhoz tartozó igazolt megbetegedések fertőzési lánc szerint, 2017. február-március (N=16)

A Makói Kórház Sürgősségi osztályára február 25-én egy 49 éves beteget vettek fel hepatitis-gyanúval, akinél február 23-án láz, hasi fájdalom és emelkedett májenzim-értékek szerepeltek az anamnézisben. Február 26-án hurutos tünetek, majd március 2-án maculo-papulosus kiütések jelentkeztek. Ezt a beteget február 27-én helyezték át a Szegedi Egyetem Infektológiai osztályára majd a Központi Intenzív osztályra. A beteggel kontaktusba került személyek közül az Infektológiai osztály egy dolgozójánál március 11-én kanyaróra jellemző tünetek kezdődtek, és a torok- illetve vizeletminta PCR-vizsgálata március 23-án igazolta az OEK-ben a kanyaró diagnózisát.

A Makói Kórházban az utolsó beteg március 10-én betegedett meg, így a felvételi zárlatot és a látogatási tilalmat március 22-én feloldották. Szegeden a látogatási tilalom, melyet saját hatáskörben kezdeményeztek, még tart.

A 2017. március 3-án megerősített kanyaró-surveillance keretében **március 17-ig** Csongrád megyéből 38, további 10 területről 17 betegről, összesen **55 kanyaró-gyanús esetről érkezett bejelentés**. Közülük Csongrád megyében összesen **14 személynél** - 11 egészségügyi és három nem-egészségügyi foglalkozású betegnél - **igazolták a laboratóriumi vizsgálatok a kanyaró diagnózisát**.

A 12. héten, **március 20-24. között kilenc újabb bejelentés** érkezett kanyaró-gyanúról, Csongrád megyéből egy és további öt területről nyolc gyanús esetet jelentettek. Így 64-re emelkedett a bejelentett esetek száma. Közülük **egy Csongrád megyei (szegedi egészségügyi dolgozó) megbetegedését minősítették igazolt kanyarónak**, ezzel az igazolt esetek száma 15-re emelkedett. A hét során **13 gyanús esetben kizártak** a kanyaró diagnózisát a virológiai vizsgálatok, így március 24-re **51 eset maradt a nyilvántartásban** (16 igazolt, 35 eset laboratóriumi kivizsgálása még nem zárult le).

Veszett állattal történt expozíció miatt végzett intézkedések

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Szerencsi Járási Hivatalának Népegészségügyi Osztálya 2017. március 17-én értesült a Miskolc Járási Hivatal Élelmiszerlánc-biztonsági, Növény- és Talajvédelmi Főosztályától, hogy **Bekecs** községben (Borsod-Abaúj-Zemplén megye) egy idegrendszeri tüneteket mutató, majd **elhullott kecskében és gidájában veszettség vírusát** mutatta ki a NÉBiH laboratóriuma.

A hatósági állatorvos március 13-án vizsgálta meg a beteg állatot, mely idegrendszeri tüneteket mutatott, agresszív volt, habzott a szája. A beteg anyakecskét, - amely 2017. február 27-én két gidát ellett - ekkor karanténba zárták. Az állat és egyik gidája 2017. március 15-én elpusztult, ezért másnap vizsgálatra elszállították.

A megbetegedés összefüggésbe hozható a **március elején igazolt lyssa-fertőzésben elhullott rókával**, melyet szintén Bekecs községben találtak. A település lakói - köztük a kecske tulajdonosa is - beszámoltak arról, hogy az elmúlt időszakban számos baromfi eltűnt, melyeket valószínűleg róka vitt el. A térségben a hónap eleje óta érvényben van az állategészségügyi hatóság által elrendelt ebzárlat.

Az elhullott állatok tulajdonosának gazdaságában további kecskék és jelentős számú baromfi található. A háztartásban két felnőtt és két gyermek él, rajtuk kívül még egy gyermek érintkezett rendszeresen a később elhullott állatokkal, az életben maradt ksigidát cumisüvegből etették. A ksigida március 17-ig szabadon járt az udvarban, ekkor elkülönítették, majd március 20-án leölésre került. Vizsgálata folyamatban van.

További hét kecske vemhes, október óta nem adnak tejet, sajtkészítés utoljára 2016 augusztusában volt. A járványügyi vizsgálat során kiderült, hogy fél liter - egészségesnek látszó kecskétől származó - tejet adtak el március 12-én két falubelinek. Az állatokkal egy szerencsi lakos is érintkezett, aki a kecske elhullása előtt kb. 2 héttel egy anyakecskét cserélt a fenti állattartókkal. Az érintett gazdaságban tartott kecskékkal kapcsolatba került **nyolc fő veszettség elleni védőoltását március 17-én elkezdtek.**

Március 20-án a népegészségügyi hatóság az elhullott állat vizsgálatában illetve elszállításában részt vett négy fő részére veszettség elleni vakcinát adott ki. A településen lakossági tájékoztató nyomtatványokat osztottak szét, melyben felhívják a figyelmet a veszettség veszélyére illetve a betegség elleni védekezés fontosságára.

Az Országos Epidemiológiai Központ (OEK) kiadványa.

A kiadványban szereplő közlemények szakmai egyeztetést követően jelennek meg, ennek megfelelően az országos jellegű összeállítások, illetve a szerkesztőségi megjegyzésben foglaltak az Országos Epidemiológiai Központ és az országos tisztifőorvos szakmai véleményét és javasolt gyakorlatát tartalmazzák.

A kiadványt Intézetünk a **Centers for Disease Control and Prevention**-nal együttműködve, a Magyar-Amerikai Közös Alapnál elnyert pályázat révén indíthatta el 1994-ben.

Az **Epinfo** minden héten pénteken kerül postázásra és az Internetre.

Internet cím: www.oek.hu; www.epidemiologia.hu; www.jarvany.hu;

www.antsz.hu/oek

az **ÁNTSZ** dolgozóinak belső hálózatról: <http://oek>

Elektronikus Epinfo-hírlevélre történő feliratkozás: epiujsg@oek.antsz.hu

A kiadvánnyal kapcsolatos észrevételekkel, közlési szándékkal szíveskedjék az **Epinfo** főszerkesztőjéhez fordulni:

Postai cím: 1966 Budapest, Pf. 64.

Telefon: 476-1153, 476-1194

Telefax: 476-1223

E-mail: epiujsg@oek.antsz.hu

A heti kiadványban szereplő anyagok szabadon másolhatók és felhasználhatók, azonban a kiadvány forrásként való használatánál hivatkozni kell az alábbi módon: Országos Epidemiológiai Központ. A közlemény címe. Epinfo a megjelenés éve; a kiadvány száma:oldalszám. (Pl.: Országos Epidemiológiai Központ. 10 éves az Epinfo. Epinfo 2003; 1:1-2.)

Országos tisztifőorvos:

Dr. Szentés Tamás

Epinfo szerkesztősége

Alapító főszerkesztő: Dr. Straub Ilona

Főszerkesztő: Dr. Melles Márta

Főszerkesztő helyettes: Dr. Csohán Ágnes

Olvasószerkesztő: Dr. Krisztalovics Katalin

Szerkesztő: Dr. Kurcz Andrea

Technikai szerkesztő:

Báder Mariann

ÁNTSZ OTH Nyomda

Nyomdavezető: Novák Anikó

ISSN 2061-0947 (Nyomtatott)

ISSN 2061-0955 (Online)